

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС

з дисципліни

«ЕКОНОМІКА ФІРМИ»

для студентів

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародний бізнес»**
вид дисципліни: **обов'язкова**

Укладач:
Доцент кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії Майборода О.Є.

2021/2022 навчальний рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ
з дисципліни
«ЕКОНОМІКА ФІРМИ»

для студентів

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародний бізнес»**
вид дисципліни: **обов'язкова**

Укладач:
Доцент кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії Майборода О.Є.

2021/2022 навчальний рік

Зміст

Розділ 1. Економічні засади функціонування підприємства в системі ринкових відносин

Тема 1. Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці

Тема 2. Структура та управління підприємством

Тема 3. Економічна характеристика продукції і ринку

Тема 4. Інвестиції та капітал підприємства

Розділ 2. Потенціал підприємства та результати його використання

Тема 5. Інноваційна діяльність та виробнича потужність підприємства

Тема 6. Трудові ресурси підприємства

Тема 7. Сутність, значення та структура бізнес-плану

Тема 8. Криза, фінансова санація та антикризове управління підприємством

Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Економічні засади функціонування підприємства в системі ринкових відносин

Тема 1. Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці

Підприємство як суб'єкт господарювання, його місце в системі ринкових відносин. Підприємство як суб'єкт та об'єкт ринкових відносин. Організаційно-економічні умови функціонування підприємств. Поняття економічного суверенітету, самоокупності та самофінансування. Зовнішнє середовище функціонування підприємства, його характеристика. Ринок та його інфраструктура: торговельно-посередницька, виробнича, фінансово-кредитна, інформаційно-інноваційна, соціальна та інші. Державний регуляторний механізм діяльності підприємства. Пряме державне регулювання діяльності підприємства, економічні важелі регулювання.

Тема 2. Структура та управління підприємством

Структура підприємства. Менеджмент, як сфера діяльності – управлінські завдання. Основні функції системи управління. Типи організаційних структур управління. Чотири типи організаційних структур: лінійна, функціональна, дивізіональна та матрична (адаптивна). Основні висновки та специфіка організаційних структур. Вплив зовнішнього середовища на діяльність підприємства. Види товариств та особливості управління ними. Господарські товариства. Основні відмінності господарських товариств в Україні.

Тема 3. Економічна характеристика продукції і ринку

Ринок. Основні елементи та функції ринку. Типи ринків. Інфраструктура ринку. Конкуренція, види конкуренції. Розрізняють базову та скоректовану ціну. Конкурентоспроможність товару та формування ціни на конкурентний товар. Методи ціноутворення: головні переваги та недоліки. Життєвий цикл товару. Планування, схема розробки та реалізації планів підприємства. Формування асортименту товарів та управління ним. Розробка товарної марки та здійснення її правової охорони.

Тема 4. Інвестиції та капітал підприємства

Складові капіталу та інвестиційної діяльності підприємства, характеристики основних та оборотних фондів підприємства, їх місце та роль в системі економічних відносин. Види капіталу підприємства та показники ефективності використання. Класифікація інвестицій. Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів відповідно до Податкового кодексу України. Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів і мінімально допустимих строків їх амортизації.

Розділ 2. Потенціал підприємства та результати його використання

Тема 5. Інноваційна діяльність та виробнича потужність підприємства

Сучасні інноваційні процеси, науково-технічний прогрес. Методи оцінки ефективності технічних та організаційних нововведень. Особливості використання нематеріальних ресурсів та активів підприємства. Інноваційна діяльність. Основні типи інновацій. Основні групи інновацій. Характеристика об'єктів промислової власності. Характеристика техніко-технологічної бази виробництва. Виробнича потужність та її види. Показники використання виробничої потужності підприємства.

Тема 6. Трудові ресурси підприємства

Трудові ресурси підприємства та характеристика їх видів. Принципи і завдання формування трудових ресурсів в умовах ринкової економіки. Фактори, що впливають на формування трудових ресурсів. Продуктивність праці робітників: поняття та методи оцінки. Фактори, що впливають на продуктивність праці та їх класифікація. Основні напрями підвищення продуктивності праці та ефективності трудових ресурсів підприємства. Методи нормування витрат праці на підприємстві. Форми мотивації праці робітників. Системи оплати праці та їх характеристика. Тарифна система, її зміст, призначення та використання на підприємстві. Мінімальна заробітна плата і фактори, що її визначають. Державне регулювання мінімальної заробітної плати і її вплив на рівень ставок та окладів окремих робітників. Тарифна система, її зміст та умови використання. Сутність контрактної форми оплати праці.

Тема 7. Сутність, значення та структура бізнес-плану

Бізнес-план. Бізнес-план — це документ, який використовується в усіх сферах підприємництва. Зміст, основні типи та структура бізнес-плану. Залежно від інвестиційної ситуації розрізняють 6 основних типів (або видів) бізнес-планів. Традиційно до бізнес-плану включається від 7-ми до дванадцяти розділів. Основні стадії розробки бізнес-плану. Поради щодо оформлення бізнес-плану. Складовою частиною структури бізнес-плану є додатки.

Тема 8. Криза, фінансова санація та антикризове управління підприємством

Поняття циклів криз на макрорівні та макрорівні. Криза. Теорії, що пояснюють причини економічних циклів і криз. Позитивних і негативних наслідків кризи. Циклічність. Типів економічних циклів. Економічний цикл та його фази. Фази економічного циклу. Криза на підприємстві. Причини кризи: зовнішні і внутрішні. Теоретичні та методичні основи антикризового управління підприємствами. Мета фінансової санації. Процес організації фінансової санації. Санаційний аудит. Антикризове фінансове управління підприємством. Динаміка кількості порушених справ про банкрутство та результатів затверджених господарських справ у Харківській області.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни
«ЕКОНОМІКА ФІРМИ»

для студентів

рівень вищої освіти – **перший (бакалаврський)**
галузь знань – **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність – **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма – **«Міжнародний бізнес»**
вид дисципліни – **обов'язкова**

Укладач:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії Майборода О.Є.

2021/2022 навчальний рік

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дисципліна «Економіка фірми» відноситься до циклу профілюючих дисциплін для спеціальності «Міжнародні економічні відносини».

Мета викладання навчальної дисципліни «Економіка фірми» є формування загальних та фахових компетентностей щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

Практичні заняття покликані поглибити теоретичні та методологічні знання студентів з даного курсу, сприяти набуттю ними практичних навичок щодо економічної діяльності фірми.

В процесі підготовки питань на практичні заняття та виконання практичних робіт студенти зобов'язані працювати з допоміжною навчальною та науковою літературою, застосовуючи елементи самостійного наукового пошуку.

Тематика практичних занять

Практичне заняття 1. Тема: “Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці”

Практичне заняття 2. Тема: “Структура та управління підприємством ”

Практичне заняття 3. Тема: “Економічна характеристика продукції і ринку ”

Практичне заняття 4. Тема: “Інвестиції та капітал підприємства ”

Практичне заняття 5. Тема: “Інноваційна діяльність та виробнича потужність підприємства”

Практичне заняття 6. Тема: “Трудові ресурси підприємства ”

Практичне заняття 7. Тема: “Сутність, значення та структура бізнес-плану ”

Практичне заняття 8. Тема: “Криза, фінансова санація та антикризове управління підприємством”.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1. Тема: “Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці”

Мета: формування навичок роботи з літературою, поглиблення знань з навчального матеріалу.

Форма контролю: опитування усні (індивідуальні), письмові (тестування), обговорення.

Контрольні питання до теми:

1. Розкрити місце підприємства в системі ринкових відносин
2. Перелічити фактори зовнішнього середовища функціонування підприємства

3. Розкрити поняття економічного суверенітету

Розв’язання задач та аналіз конкретних ситуацій.

Практичне заняття 2. Тема: “Структура та управління підприємством”

Мета: формування навичок роботи з літературою, поглиблення знань з навчального матеріалу.

Форма контролю: опитування усні (індивідуальні), письмові (тестування), обговорення, перевірка самостійної роботи.

Контрольні питання до теми:

1. Розкрити основні складові структури підприємства.
2. Пояснити вплив зовнішнього середовища на діяльність підприємства
3. Розкрити основні функції системи управління

Розв’язання задач та аналіз конкретних ситуацій.

Практичне заняття 3. Тема: “Економічна характеристика продукції і ринку”

Мета: формування навичок роботи з літературою, поглиблення знань з навчального матеріалу.

Форма контролю: опитування усні (індивідуальні), письмові (тестування), обговорення, перевірка самостійної роботи.

Контрольні питання до теми:

1. Розкрити основні елементи та функції ринку
2. Перелічити типи ринків
3. Розкрити методи ціноутворення: головні переваги та недоліки

Розв’язання задач та аналіз конкретних ситуацій.

Практичне заняття 4. Тема: “Інвестиції та капітал підприємства”

Мета: формування навичок роботи з літературою, поглиблення знань з навчального матеріалу.

Форма контролю: опитування усні (індивідуальні), письмові (тестування), обговорення, перевірка самостійної роботи.

Контрольні питання до теми:

1. Привести види капіталу підприємства та показники ефективності використання

2. Розкрити складові капіталу та інвестиційної діяльності підприємства
  3. Розкрити класифікацію груп основних засобів та інших необоротних активів відповідно до Податкового кодексу України
- Розв'язання задач та аналіз конкретних ситуацій.**

Практичне заняття 5. Тема: “Інноваційна діяльність та виробнича потужність підприємства”

Мета: формування навичок робот з літературою, поглиблення знань з навчального матеріалу.

Форма контролю: опитування усні (індивідуальні), письмові (тестування), обговорення, перевірка самостійної роботи.

Контрольні питання до теми:

1. Перелічити методи оцінки ефективності технічних та організаційних нововведень.
2. Розкрити особливості використання нематеріальних ресурсів та активів підприємства.
3. Перелічити показники використання виробничої потужності підприємства.

Розв'язання задач та аналіз конкретних ситуацій. Складання тесту.

Практичне заняття 6. Тема: “Трудові ресурси підприємства”

Мета: формування навичок робот з літературою, поглиблення знань з навчального матеріалу.

Форма контролю: опитування усні (індивідуальні), письмові (тестування), обговорення, перевірка самостійної роботи.

Контрольні питання до теми:

1. Розкрити фактори, що впливають на формування трудових ресурсів.
2. Охарактеризувати основні напрями підвищення продуктивності праці та ефективності трудових ресурсів підприємства
3. Перелічити методи нормування витрат праці на підприємстві.

Розв'язання задач та аналіз конкретних ситуацій.

Практичне заняття 7. Тема: “Сутність, значення та структура бізнес-плану”

Мета: формування навичок робот з літературою, поглиблення знань з навчального матеріалу.

Форма контролю: опитування усні (індивідуальні), письмові (тестування), обговорення, перевірка самостійної роботи.

Контрольні питання до теми:

1. Розкрити зміст, основні типи та структура бізнес-плану
2. Перелічити основні стадії розробки бізнес-плану
3. Розкрити основні типи бізнес-планів

Розв'язання задач та аналіз конкретних ситуацій.

Практичне заняття 8 Тема: “Криза, фінансова санація та антикризове управління підприємством”.

Мета: формування навичок робіт з літературою, поглиблення знань з навчального матеріалу.

Форма контролю: опитування усні (індивідуальні), письмові (тестування), обговорення, перевірка самостійної роботи.

Контрольні питання до теми:

1. Розкрити поняття циклів криз на макрорівні та макрорівні
2. Перелічити причини кризи: зовнішні і внутрішні
3. Розкрити економічний цикл та його фази

Розв'язання задач та аналіз конкретних ситуацій. Складання тесту.

Питання до практичних занять:

1. Розкрити основні складові структури підприємства.
2. Пояснити вплив зовнішнього середовища на діяльність підприємства
3. Розкрити основні функції системи управління
4. Розкрити місце підприємства в системі ринкових відносин
5. Перелічити фактори зовнішнього середовища функціонування підприємства
6. Розкрити поняття економічного суверенітету
7. Розкрити основні елементи та функції ринку
8. Перелічити типи ринків
9. Розкрити методи ціноутворення: головні переваги та недоліки
10. Привести види капіталу підприємства та показники ефективності використання
11. Розкрити складові капіталу та інвестиційної діяльності підприємства
12. Розкрити класифікацію груп основних засобів та інших необоротних активів відповідно до Податкового кодексу України
13. Перелічити методи оцінки ефективності технічних та організаційних нововведень.
14. Розкрити особливості використання нематеріальних ресурсів та активів підприємства.
15. Перелічити показники використання виробничої потужності підприємства.
16. Розкрити фактори, що впливають на формування трудових ресурсів.
17. Охарактеризувати основні напрями підвищення продуктивності праці та ефективності трудових ресурсів підприємства
18. Перелічити методи нормування витрат праці на підприємстві.
19. Розкрити зміст, основні типи та структура бізнес-плану
20. Перелічити основні стадії розробки бізнес-плану
21. Розкрити основні типи бізнес-планів
22. Розкрити поняття циклів криз на макрорівні та макрорівні
23. Перелічити причини кризи: зовнішні і внутрішні
24. Розкрити економічний цикл та його фази
25. Розкрити основні вимоги до найму працівника.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

з дисципліни

«ЕКОНОМІКА ФІРМИ»

для студентів

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародний бізнес»**
вид дисципліни: **обов'язкова**

Укладач:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії Майборода О. Є.

2021/2022 навчальний рік

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дисципліна «Економіка фірми» відноситься до циклу профільюючих дисциплін для спеціальності «Міжнародні економічні відносини».

Мета викладання навчальної дисципліни «Економіка фірми» є формування загальних та фахових компетентностей щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

Практичні заняття покликані поглибити теоретичні та методологічні знання студентів з даного курсу, сприяти набуттю ними практичних навичок щодо економічної діяльності фірми.

В процесі підготовки питань на практичні заняття та виконання практичних робіт студенти зобов'язані працювати з допоміжною навчальною та науковою літературою, застосовуючи елементи самостійного наукового пошуку.

Тестові завдання для поточного контролю з дисципліни «Економіка фірми»

Поточний контроль здійснюється у результаті виконання тестових завдань за підсумками результатів розгляду відповідних тем за дисципліною «Економіка фірми»: теми 1 – 4, теми 5 - 8.

Тестові завдання студент виконує в аудиторії письмово або дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Економіка фірми», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5013>

Тестове завдання передбачає необхідність вибрати одну правильну відповідь на поставлені питання. Кожна правильна відповідь на тестові запитання оцінюється в 1 бал. На виконання одного завдання відводиться 1-2 хвилини. Загальна оцінка за тестове завдання виставляється в залежності від набраної кількості балів.

Поточний контроль – 60 балів. З них:

-30 балів (активна робота на практичних заняттях 6 балів за кожне заняття, що передбачає вирішення практичних завдань);

-20 балів (10*2 поточний тестовий контроль);

- 10 балів (підготовка та захист контрольної роботи).

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст білета й оцінювання відповідей:

- 10 балів (теоретичне питання);

- 10 балів (надати визначення 2 поняттям, кожне з яких має вагу в 5 балів);

- 10 балів (5 тестових питань x 2 бали);

- 10 балів (практичне завдання – розв'язання задачі)

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму білета (білет містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

У разі настання / подовження дії **обставин непереборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** дистанційному курсі «Економіка фірми», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5013>

За підсумками поточного та підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно.

Питання до підсумкового контролю з дисципліни

«Економіка фірми»

(іспит для денної форми навчання)

1. Розкрити основні складові структури підприємства.
2. Пояснити вплив зовнішнього середовища на діяльність підприємства
3. Розкрити основні функції системи управління
4. Розкрити місце підприємства в системі ринкових відносин
5. Перелічити фактори зовнішнього середовища функціонування підприємства
6. Розкрити поняття економічного суверенітету
7. Розкрити основні елементи та функції ринку
8. Перелічити типи ринків
9. Розкрити методи ціноутворення: головні переваги та недоліки
10. Привести види капіталу підприємства та показники ефективності використання
11. Розкрити складові капіталу та інвестиційної діяльності підприємства
12. Розкрити класифікацію груп основних засобів та інших необоротних активів відповідно до Податкового кодексу України
13. Перелічити методи оцінки ефективності технічних та організаційних нововведень.
14. Розкрити особливості використання нематеріальних ресурсів та активів підприємства.
15. Перелічити показники використання виробничої потужності підприємства.
16. Розкрити фактори, що впливають на формування трудових ресурсів.
17. Охарактеризувати основні напрями підвищення продуктивності праці та ефективності трудових ресурсів підприємства
18. Перелічити методи нормування витрат праці на підприємстві.
19. Розкрити зміст, основні типи та структура бізнес-плану
20. Перелічити основні стадії розробки бізнес-плану
21. Розкрити основні типи бізнес-планів
22. Розкрити поняття циклів криз на макrorівні та макrorівні
23. Перелічити причини кризи: зовнішні і внутрішні
24. Розкрити економічний цикл та його фази
25. Розкрити основні вимоги до найму працівника.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ІНДИВІДУАЛЬНІ
СЕМЕСТРОВІ ЗАВДАННЯ
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

з дисципліни

«ЕКОНОМІКА ФІРМИ»

для студентів

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародний бізнес»**
вид дисципліни: **обов'язкова**

Укладач:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії Майборода О.Є.

2021/2022 навчальний рік

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Індивідуальне завдання з дисципліни «Економіка фірми» є підготовка та написання контрольної роботи.

Мета роботи є формування у студентів системи знань з дисципліни «Економіка фірми», основою яких є набуття практичних навичок щодо використання нормативних документів та інформації у процесі здійснення практичної діяльності у відповідному фаховому напрямку.

У ході виконання запропонованих завдань передбачається самостійна робота студентів стосовно підбору необхідної інформації з різноманітних джерел, а також вивчення та узагальнення матеріалів, що підлягали вивченню та дослідженню.

Кожен студент отримує індивідуальну тему роботи та захищає її протягом семестру згідно навчального плану.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ –

Контрольна робота виконується самостійно студентом за запропонованою темою. Відповіді на питання повинні містити посилання на використану літературу, чинне законодавство України, наприкінці роботи необхідно привести перелік літератури.

Робота повинна мати обов'язкові складові частини, що розташовуються в певній послідовності:

– титульний аркуш;– зміст;– вступ;– основна частина;– висновки;– список використаних джерел;– додатки (якщо є).

Текст роботи набирається на комп'ютері через півтора інтервали на стандартних аркушах формату А4 (210×297 мм) без рамки.

Поля: з лівого боку – 30 мм, з правого – 15 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм. Абзацний відступ має бути скрізь однаковий – 1,0 см. Друкування тексту проводиться на одній стороні аркуша (пастою чорного кольору середньої жирності). Шрифт – Times New Roman, розмір – 14 пт.

У роботі допускаються тільки загальноприйняті скорочення слів (СНД, ООН та ін.). Посилання на таблиці, рисунки робляться в тексті.

Нумерація сторінок роботи має бути наскрізною, включаючи список літератури і додатки. Першою сторінкою є титульний аркуш. Нумери сторінок проставляються арабськими цифрами в правому верхньому куті аркуша. На титульному аркуші номер сторінки не ставиться.

Рисунки та таблиці, розташовані на окремих сторінках, включаються в загальну нумерацію.

Усі таблиці повинні мати назви, що характеризують їх зміст. У правому верхньому куті над назвою таблиці пишеться слово «Таблиця 1.1» з позначенням номера розділу і номера таблиці в його межах. Назва таблиці пишеться над таблицею, вирівнювання – по центру. Крапка після назви таблиць не ставиться.

Усі ілюстрації (схеми, графіки, діаграми, креслення тощо) іменуються рисунками, в тексті вони іменуються словом «Рис. 1.2.», з позначенням номера розділу і номера рисунку в його межах. Підпис до рисунку розташовується під ним.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ УСПІШНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

з дисципліни

«ЕКОНОМІКА ФІРМИ»

для студентів

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародний бізнес»**
вид дисципліни: **обов'язкова**

Укладач:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії Майборода О.Є.

2021/2022 навчальний рік

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

"90-100 балів"- студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

"70-89 балів"- студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його, має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускає певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

"50-69"- студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань, відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

"1-49 балів"- студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Поточний контроль – 60 балів. З них:

- 30 балів (активна робота на практичних заняттях 6 балів за кожне заняття, що передбачає вирішення практичних завдань);
- 20 балів (10*2 поточний тестовий контроль);
- 10 балів (підготовка та захист контрольної роботи).

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання– 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст білета й оцінювання відповідей:

- 10 балів (теоретичне питання);
- 10 балів (надати визначення 2 поняттям, кожне з яких має вагу в 5 балів);
- 10 балів (5 тестових питань x 2 бали);
- 10 балів (практичне завдання – розв’язання задачі)

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму білета (білет містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

У разі настання / подовження дії **обставин непереборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** дистанційному курсі «Економіка фірми», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5013>

За підсумками поточного та підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно